

03.02.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**3 Şubat 2021
Çarşamba**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

3 Şubat 2021 Çarşamba

YASAMA BÖLÜMÜ

KANUNLAR

7263 Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

7264 Türkiye Cumhuriyeti ile Filistin Ulusal Yönetimi Adına Filistin Kurtuluş Örgütü Arasında Geçici Serbest Ticaret Anlaşması ile Kurulan Ortak Komite'nin; Temel Tarım Ürünleri ve İşlenmiş Tarım Ürünleri ile Balıkçılık Ürünlerinde Taviz Değişimine Dair Protokol I'e Ait Tablo I'in Tadili Hakkında 1/2020 Sayılı Kararı ile Geçici Serbest Ticaret Anlaşması'nın "Menşeli Ürünler" Kavramının Tanımı ve İdari İş Birliği Yöntemlerine İlişkin Protokol II'sinin Tadili Hakkında 2/2020 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Protokoller ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun

7265 Türkiye Cumhuriyeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Anlaşması ile Kurulan Ortak Komitenin Türkiye Cumhuriyeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasına Ek "Menşeli Ürünler" Kavramının Tanımı ve İdari İş Birliği Yöntemlerine İlişkin Protokol II'yi Değiştiren 1/2020 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Protokoller ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun

7266 Türkiye Cumhuriyeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Arasında Serbest Ticaret Anlaşması, Türkiye ve Birleşik Krallık Hükümetleri Arasında Menşe Kurallarına Dair Ortak Bildiri, Türkiye ve Birleşik Krallık Hükümetleri Arasında Mutabakat Zaptı ve Kuzey İrlanda ile Ticarete İlişkin Olarak Türkiye Cumhuriyeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Arasında Teati Edilen Mektupların Onaylanmasının Uygun Bulunması ve Anlaşmanın Protokoller ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesi Hakkında Kanun

7267 Türkiye Cumhuriyeti ile Efta Devletleri Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

— Erzurum İli, Oltu İlçesinde "Çoruh Belediyeleri Birliği"nin Kurulmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 3473)

— "Tokat İli Sahipsiz Hayvanları Koruma Birliği"nin Kurulmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 3474)

— İstanbul İli, Zeytinburnu İlçesi, Merkezefendi Mahallesi Sınırları İçerisinde Bulunan Alanın Riskli Alan İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3475)

— Kayseri İli, Pınarbaşı İlçesi Sınırları İçerisinde Bulunan Zamantı Irmağı Kaynağı Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Yeniden Değerlendirilmesi Sonucunda, Sınır ve Koordinatları Gösterilen Alanın Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3476)

— Kayseri İli, Melikgazi İlçesi Sınırları İçerisinde Bulunan Engir Gölü Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Yeniden Değerlendirilmesi Sonucunda, Sınır ve Koordinatları Gösterilen Alanın Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3477)

- Balıkesir İli, Marmara İlçesi Sınırları İçerisinde Bulunan Marmara Kayalıkları Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Yeniden Değerlendirilmesi Sonucunda, Sınır ve Koordinatları Gösterilen Alanın Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3478)
- Balıkesir İli, Marmara İlçesi Sınırları İçerisinde Bulunan Marmara Adası Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Yeniden Değerlendirilmesi Sonucunda, Sınır ve Koordinatları Gösterilen Alanın Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3479)
- Balıkesir İli, Marmara İlçesi Sınırları İçerisinde Bulunan Eşek Adası Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Yeniden Değerlendirilmesi Sonucunda, Sınır ve Koordinatları Gösterilen Alanın Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3480)
- Kırklareli İli, Kofçaz İlçesi, Karaabalar Köyü ile Merkez İlçe, Çağlayık Köyü Arası İki İlçe Sınırının Tespitine İlişkin Ekli Kararın Yürürlüğe Konulması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3481)
- Balıkesir İlinde Yapılacak Olan Bor Karbür Üretim Tesisi Yatırımına Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Ekli Kararın Yürürlüğe Konulması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3482)
- Ülkemizde Meydana Gelebilecek Depremler Sonrasında Zarar Gören Afetzedeler İçin İnsani Yardım Kampanyası Başlatılması Hakkındaki Ekli Kararın Yürürlüğe Konulması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3483)

YÖNETMELİKLER

- Türkiye Elektrik İletim Sistemleri ve İletişim Tesisleri Deprem Yönetmeliği
- Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü Teftiş Kurulu Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- İnönü Üniversitesi Arslantepe Arkeoloji Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- İnönü Üniversitesi At, Atçılık ve Atlı Sporlar Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik
- Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

GENELGE

- Karayolu Trafik Güvenliği Strateji Belgesi (2021-2030) ve Karayolu Trafik Güvenliği Eylem Planı (2021-2023) ile İlgili 2021/2 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi

TEBLİĞLER

- 2021 Yılı Özel Eğitime İhtiyaç Duyan Bireylere Verilecek Eğitim Desteği Tutarlarına İlişkin Tebliğ
- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2021/6)

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

- Anayasa Mahkemesinin 21/1/2021 Tarihli ve 2020/32949 Başvuru Numaralı Kararı

Gramaj hilesi, "aldatıcı ticari uygulama" kapsamına alındı

Gramaj hilesini, "aldatıcı ticari uygulama" kapsamına alan karar Resmi Gazete'de yayımlandı. Yeni düzenleme sonrası gramaj hilesi yapan şirketlere 11 bin ile 114 bin TL arasında ceza verilecek.

Ticari reklam ve haksız ticari uygulamalar yönetmeliğinde değişiklik yapılmasına dair yönetmelik Resmi Gazete'de yayımlandı.

Buna göre, 'Aldatıcı Ticari Uygulamalar' başlıklı bölüme, "Tüketicilere sunulan bir malda birim fiyatını farklılaştıracak şekilde adet, uzunluk, ağırlık, alan, hacim ölçüleri ve benzeri unsurlarından birinde değişiklik yapılmasına rağmen, değişiklik yapılmadığı izlenimi uyandıran yanıltıcı ambalajlama uygulamaları" bendi eklendi.

Böylece, gramaj hilesi yapanlara 11 bin ile 114 bin TL arasında ceza verilebilecek.

Meyvede fiyatlar rekor kırdı, sebze azaldı

Antalya Toptancı Hallerinde sebze fiyatlarında yıllık yüzde 31,81 düşüş yaşanırken, meyve fiyatlarında ise 76,23'lük rekor artış yaşandı. Hem sebze hem de meyvede üretimin önemli ölçüde düşmesi dikkat çekti.

Antalya Ticaret Borsası Ocak Ayı Hal Endeksi'ni açıkladı. Miktar endeksine göre, bir önceki aya oranla domates üretimi yüzde 3.54, sebze üretimi yüzde -17.83, meyve üretimi ise yüzde 11.75 azaldı. Geçen yılın aynı ayına göre domates üretimi yüzde 25.10, sebze üretimi yüzde 31.81, meyve üretimi ise yüzde 50.63 azaldı.

Fiyat endeksinde de bir önceki aya göre domateste yüzde 33.78, sebze yüzde 9.65 düşüş yaşanırken, meyve fiyatları da 3.30 arttı. Geçen yılın aynı ayına göre domates fiyatında yüzde 44.10, sebze yüzde 16.92 düşüş, meyvede ise yüzde 76.23 artış yaşandı.

Domates miktarı son 6 yılda yüzde 25 azaldı

Domates miktar endeksinde son altı yılın ocak aylarındaki rekor yıllık değişim yüzde 25.10 azalışla, fiyatta da yine rekor yıllık değişim yüzde 44.10 düşüşle 2021 yılında gerçekleşti. Domateste 2021 Ocak ayında, ürün miktarı azalışından daha çok fiyat düşüşü yaşandı. Sebze miktar endeksinde de son altı yılın ocak aylarındaki değişim yüzde 31.81 azalışla 2021'de gerçekleşti. Fiyat endeksinde ise yüzde 16.92'lik azalışla 2018 yılından sonraki en yüksek düşüş yaşandı.

Meyve fiyatlarında rekor artış

Meyve miktar ve fiyat endekslerinde arz talep ilişkisi, miktardaki azalışa karşılık fiyatta artış şeklinde gerçekleşti. Son altı yıllık ocak ayı gerçekleşmelerine göre miktarda yüzde 50.63'lük azalış, fiyatta ise 76.23'lük artış oldu.

Bakan Pekcan'dan 'fahiş fiyat' açıklaması: Yeni düzenlemeler yapacağız

Bakan Pekcan, "Dün akşam 17.00 itibarıyla 4 bin 290 firmamızın 46 bin 768 ürününü denetledik. Bu 4 bin 290 firmanın 226'sında, 46 bin 768 ürünün 1094'ünde fahiş fiyat olduğunu tespit ettik. Denetimlerimizde yüzde 2,3 civarında üründe fahiş fiyat belirledik. Bu konuda önümüzdeki günlerde mevzuatlarımızda da birtakım yeni düzenlemeler yapacağız." dedi.

Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, fahiş fiyat uygulayan firmalara yönelik denetimlerin son 15 günde sıklaştırıldığını belirterek "Bu doğrultuda dün akşam 17.00 itibarıyla 4 bin 290 firmamızın 46 bin 768 ürününü denetledik. Bu 4 bin 290 firmanın 226'sında, 46 bin 768 ürünün 1094'ünde fahiş fiyat olduğunu tespit ettik." dedi.

Bakan Pekcan, A Haber kanalında, son dönemdeki haksız fiyat artışlarına yönelik Ticaret Bakanlığının denetimlerine ilişkin sorularını yanıtladı.

Fahiş fiyatlara yönelik geçen yıl denetim mekanizması kurduklarını ve Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu'nu oluşturduklarını hatırlatan Pekcan, bu kurulda, Ticaret, Tarım ve Orman, Adalet, Hazine ve Maliye, Sanayi ve Teknoloji Bakanlıkları ile TOBB, TESK, üretici-tüketici örgütleri, perakende sektörü temsilcilerin bulunduğunu ve söz konusu haksız fiyat uygulamalarına yönelik kararları bu Kurulda aldıklarını söyledi.

Pekcan, önce denetimleri yaptıklarını, fahiş fiyat artışı tespit ettikleri ürünleri satan firmalardan savunma aldıklarını, bu savunmaların incelenmesinin ardından ceza kesilecekse bunun Kurulda karara bağlandığını bildirdi.

Bu doğrultuda Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu'nca 2020 yılında 495 firmaya 15 milyon 500 bin lira, Reklam Kurulu'nca da 303 firmaya 13 milyon 300 bin lira olmak üzere toplam 28 milyon 800 bin lira ceza kesildiğini kaydeden Pekcan, şöyle konuştu:

"Son 15 günde denetimlerimizi sıklaştırdık, 81 ile yaydık. Bu doğrultuda da dün akşam 17.00 itibarıyla 4 bin 290 firmamızın 46 bin 768 ürününü denetledik. Bu 4 bin 290 firmanın 226'sında ve 46 bin 768 ürününün 1094'ünde fahiş fiyat olduğunu tespit ettik. Denetimlerimizin yüzde 2,3'ü civarında üründe fahiş fiyat belirledik. Tabii burada yine Kurul kararı ile ceza kesilecek. Bu konuda önümüzdeki günlerde mevzuatlarımızda da birtakım yeni düzenlemeler getireceğiz."

"Ayçiçeği fiyatlarında dünyada dolar bazında yüzde 95 artış oldu"

Bakan Pekcan, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgını sürecinde bütün dünyada petrol hariç emtia ve gıda fiyatlarında artış olduğuna dikkati çekerek, şöyle konuştu:

"Özellikle Türkiye'deki üretimimizle ayçiçeğinde yüzde 50 ile 65 arasında değişen bir oranda iç tüketimi karşılayabiliyoruz, yüzde 35 ithalata bağımlıyız. Dünyada ayçiçeği fiyatları önce 375 dolara, sonra 730 dolara çıktı, ayçiçeği fiyatlarında dünyada dolar bazında yüzde 95 artış oldu. Bunun dışında bizim en çok ayçiçeği ithal ettiğimiz Ukrayna ve Rusya kısıtlamalar getirdi. Ayçiçeği tohumunun ihracatında ton başına 165 avro, ham ayçiçeği yağı ihracatında 135 avro, buğday ihracatında ton başına 50 avro, mısırdaki ton başına 25 avro, arpada ton başına 10 avro ihracata vergi getirdiler, bunların da etkisi var. Çin ve Hindistan'ın stok nedeniyle aşırı talepleri söz konusu, bizim alıcı olduğumuz coğrafyadan. Daha önce hiç alıcı olarak Karadeniz coğrafyasında bulunmamışlar. Bunları Gıda Komitesi'nde bir bütün olarak değerlendirerek kendi strateji politikalarımızı üretiyoruz."

Fırsatçılara karşı yeni dijital çalışmalar yolda

Öte yandan Ticaret Bakanlığının fahiş fiyat uygulayanların tespiti konusunda dijitalleşme çalışmalarının ve uygulamalarının da olduğunu vurgulayan Pekcan, şunları kaydetti:

"Bunlar bir süreç. Ürün Takip Sistemi üzerinde çalışıyoruz. Amacımız karekodlu etiket okutarak imalat, son kullanma tarihini, gramajını, fiyat süreçlerini varsa sertifikalarını da bu şekilde görebilmek. Biz aynı zamanda tüketiciyle beraber çalışan bir bakanlığız. 'Alo 175' hattımıza gelen şikayetler üzerine hemen harekete geçiyoruz. Haksız fiyat artışı (HFA) mobil uygulamalarımız var. Tüketicimizle bu uygulamalar üzerinden hemen irtibata geçiyoruz onlara geri dönüş yapıyoruz. Onun dışında biliyorsunuz Hal Kayıt Sistemi uygulamamız var. Hal Kayıt Sistemi'nde sebze meyveye yönelik üreticiden hangi tarihte, hangi fiyata alınmış, hangi araçtan kaçta geçmiş, yine kare kod okutulmasıyla bunu da bütün gıda ürünlerine yansıtmaya çalıştığımız bir çalışmamız daha var."

50 yılda, 24 Eğirdir Gölü büyüklüğünde su kütlesi kurudu

Son 50 yıl içerisinde 24 Eğirdir Gölü veya 3 Van Gölü ya da Marmara Denizi kadar sulak alan kurudu veya kurutuldu

Türkiye Tabiatını Koruma Derneği (TTKD) bilim danışmanı Dr. Erol Kesici, Türkiye’de 50 yılda kuruyan sulak alanlardaki su kütlesi miktarının 1.3 milyar hektar, yani 24 Eğirdir Gölü veya 3 Van Gölü ya da Marmara Denizi kadar olduğunu söyledi.

TTKD bilim danışmanı Dr. Erol Kesici, 2 Şubat Dünya Sulak Alanlar Günü’nün kutlama günü değil, artık anma günü olduğunu söyledi.

Türkiye’nin Ramsar Sözleşmesi’ne taraf olan 145 ülkeden biri olduğunu belirten Dr. Kesici, Türkiye’de 135 sulak alan belirlenmiş olmasına rağmen, bunlardan 1 milyon hektarlık sahayı içeren 53’ü ulusal, 9’u mahalli, 14’ü uluslararası (Ramsar Alanı) öneme sahip toplam 76’sının Ramsar kriterlerine göre sulak alan olarak tescil edildiğini kaydetti.

ULUSLARARASI ÖNEME SAHİP ALANLAR

Dr. Erol Kesici, sözleşmeye göre ‘Ramsar Alanı’ olarak tescil edilen 14 sulak alanı ise şöyle sıraladı; Kayseri’de Sultansazlığı, Balıkesir’de Manyas Gölü, Kırşehir’de Seyfe Gölü, Mersin’de Göksu Deltası, Burdur Gölü, Samsun’da Kızılırmak Deltası,

Bursa'da Uluabat Gölü, İzmir'de Gediz Deltası, Adana'da Akyatan ve Yumurtalık lagünleri, Konya'da Meke Maarı ve Kızören Obruğu, Kars'ta Kuyucuk Gölü, Bitlis'te Nemrut Kalderası.

3'Ü KURUDU, 11'İ TEHLİKEDE

Uluslararası Ramsar Alanı olarak tescil edilen 14 sulak alandan bazılarının bugün ya tamamen kuruduğu ya da giderek kurumakta olduğuna dikkati çeken Dr. Kesici, "Seyfe, Kuyucuk ve Meke gölleri tamamen kurudu. Sultansazlığı'nın çok büyük kısmı kurudu. Manyas, Burdur ve Uluabat gölleri, Göksu, Kızılırmak ve Gediz deltaları, Akyatan ve Yumurtalık lagünleri aşırı oranda kuruma, kirlilik ve biyolojik çeşitlilikte azalma (tür çeşit ve miktarı) sorunları yaşıyor. Kızören Obruğu da aşırı oranda kuruma ve yer altı su kaynaklarının tarımsal amaçlı çekilmesi nedeniyle çevresinde yeni obruklar oluştu. Bunlar içerisinde en iyi durumda olanı Nemrut Kalderası. Ancak burada da su seviyesinde azalma var ve insan ziyaretleri sınırlandırıldı" diye konuştu.

2013'TEN SONRA YENİ İLAN YOK

Türkiye'de en son 2013 yılında Nemrut Kalderası'nın Uluslararası Ramsar Alanı ilan edildiğini belirten Dr. Kesici, 2013'ten sonra Uluslararası Ramsar Alanı tescil edilen su kaynağı olmadığı gibi başvuru bulunmadığına da dikkati çekti. Dr. Kesici, "Bunun iki nedeni var. Birincisi, o vasfı taşıyan alan yok. İkincisi, daha çok da Eğirdir, Beyşehir gibi doğal göllerimizin Ramsar alanı olması, Ramsar kurallarının sosyo-ekonomik nedenlerle zorlayıcı olduğu düşünüldüğünden yöre halkı tarafından da istenilmemektedir" dedi.

RAMSAR KRİTERİ

Ramsar alanı belirleme kriterleri hakkında bilgi veren Dr. Kesici, şöyle konuştu:

"Eşine az rastlanır veya sıra dışı biyo-coğrafi bölgedeki sulak alanlara ait nadirlik ve tipiklik bakımından özgül bir örnek oluşturması ve kayda değer miktarda az rastlanan, sadece oraya özgü endemik ve yaşamları tehlikeye düşen veya tehlike **altında** olan bitki-hayvan türlerinin ortamı olmasının yanı sıra, canlı toplulukları bakımından özgül bir değere sahipse, uluslararası sulak alan kabul edilmektedir. Sulak alanlar, içme-kullanma suyunun, nemin kaynağı, iklimin düzenleyicisi ve sigortasıdır."

KUŞLARIN İKİ ANA GÖÇ YOLU TÜRKİYE'DE

Türkiye'de üreyen beş su kuşunun dördünün neslinin hızla tükendiğinin bildirildiğini söyleyen Dr. Kesici, "Ülkemizde, Asya, Avrupa ve Afrika kıtaları arasında göç eden 400'den fazla kuş için dünyanın dört ana göç yolundan iki büyük kuş göç yolu

bulunuyor. Bu kuşların ülkemizde konaklamaları, beslenmeleri ve bazı sulak alanları üreme, çoğalma alanı olarak seçmesi bakımından çok önemli bir değere sahiptir. Fakat bu sayı ülkemizdeki sulak alanların giderek kuruması ve kirlilik nedeniyle dünya göç yolundaki eski önemini giderek kaybetmektedir" dedi.

1.3 MİLYAR HEKTAR SU KÜTLESİ KURUDU

Türkiye'nin 14'ü Ramsar Sözleşmesi kapsamında koruma altına alınan sulak alanların neredeyse yarısını hidrolojik ve ekolojik bakımdan kaybetmek durumunda olduğuna işaret eden Dr. Kesici, "Kurutma, doldurma, suların kesilmesi vb. insan odaklı müdahalelerle kaybedilen göl ve sulak alanlardaki su kütlesi miktarı 1.3 milyar hektar. Yani son 50 yıl içerisinde 24 Eğirdir Gölü veya 3 Van Gölü ya da Marmara Denizi kadar sulak alan kurudu veya kurutuldu. Bugün geline nokta ise verilen sözlere, gelişen bilim ve teknolojiye ve desteklere rağmen önemli sayılmakla bitmeyecek yaşam kaynakları kuruma ve kirlenme tehditlerinin sınırlarını aşmış durumdadır" diye konuştu.

TUTUMLU OLMAMIZ GEREKİYOR

Dr. Kesici, sulak alanların hızla kuruması ve kirlenmesinin birçok ülkede kuraklık, suya ulaşamama, tarımsal gıdaların azalması ve pahalılık, ormansızlaşma ve biyolojik çeşitliliği oluşturan dünyadaki canlı türlerinin azalması gibi sorunlara yol açtığını söyledi. Bu nedenle dünyada yaşanabilirliğin azalarak, hastalıkların da artması sonucunun ortaya çıkacağını belirten Dr. Kesici, "Böyle giderse dünya yaşanamaz hale gelecek. Hep birlikte hareket ederek, iğneden ipliğe tüketimde tutumlu olmamız gerekiyor" dedi.

VAHŞİ SULAMA YERİNE DAMLA SULAMA

Tarımda vahşi sulama yerine damla sulama sistemini öneren Dr. Kesici, "Suyumuza göre tarımsal üretime geçmemiz planlanmalı. Enerji verimliliği sağlanarak, bilinçli kullanımla tüketim en aza indirilmeli. Enerji elde etmede doğal su kaynaklarımızın susuz kalması engellenmeli. Atmosferdeki karbondioksit oranının artmasındaki ana sorumlu kömür gibi fosil yakıtlar yerine yenilenebilir enerji kaynakları sağlanmalı. Arazi kullanımında ormansızlaşma ve sulak alanların kurutulmasına engel olunmalı. Sulak alanların su yatakları ve kanalları doğal haliyle bırakılmalıdır. İklim değişikliği gezegenimizdeki yaşamı tehdit eden en büyük tehlikelerden biridir" ifadelerini kullandı.

BİLİMSEL RESTORASYONA BAŞLANMALI

Tüm ülkelerin ortak fakat farklılaştırılmış göreceli kabiliyetler ilkesine göre sorumluluk üstlenmesi gerektiğini de belirten Dr. Kesici, uyarılarını şöyle sürdürdü:

"Ulusal, yerel ve bireysel olarak sera gazı emisyonlarını azaltmak için gereksiz her türlü tüketimden kaçınılmalı. Karbon fiyatlandırması uygulanmalı. Suni gübre kullanılmamalı. Dünyadaki bütün çocuklara, iklim felaketi olmadan yaşamaları için sera gazlarının nasıl önlenebileceğine ilişkin bilgi ve sorumluluk verilmeli. Doğal göllerin envanterleri çıkarılmalı, su bütçesi ve su kalitesi tespit edilmeli ve sulak alanların korunması için bilimsel restorasyona bir an önce başlanmalı."

İhracat yılın ilk ayında rekor kırdı

Türkiye ekonomisinin ihracatı, geçen ocak ayında yüzde 2,5 artarak 15 milyar 48 milyon dolar olarak açıklandı. Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, bu rakamların tüm zamanların en yüksek ocak ayı ihracatı olduğunu bildirdi. İthalat, yüzde 5,6 azalarak 18 milyar 123 milyon dolar olurken dış ticaret açığı yıllık bazda yüzde 32'lik düşüşle 3 milyar 75 milyon dolar oldu.

Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, yazılı açıklamayla yılın ilk ayına ilişkin ticaret rakamlarını açıkladı. Buna göre, ocak ayında ihracat, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 2,5 artarak 15 milyar 48 milyon dolar oldu. İthalat ise yüzde 5,6 azalarak 18 milyar 123 milyon dolar olarak açıklandı. Böylece ocak ayında dış ticaret açığı yıllık bazda yüzde 32'lik düşüşle 3 milyar 75 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Genel Ticaret Sistemine göre, ocak ayında dış ticaret hacmi, yıllık bazda yüzde 2,12 azalarak 33 milyar 171 milyon dolar, ihracatın ithalatı karşılama oranı ise yüzde 83 oldu. Altın hariç ihracatın ithalatı karşılama oranı ise yüzde 87 seviyesinde.

Bakan Pekcan: 2 gün eksik olmasına rağmen rekor geldi

İhracat rakamlarını değerlendiren Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, geçen ocak ayında bir önceki yılın ocak ayına göre 2 iş günü eksik olmasına rağmen 15 milyar 48 milyon dolar ile tüm zamanların en yüksek ocak ayı ihracat rakamına ulaşıldığını belirtti.

Aktif firma sayısı arttı

2021 yılı Ocak ayında Hal Kayıt Sistemine kayıtlı kişi sayısı 57 bin 480, bildirim sayısı ise 14 milyon 210 bin 57 oldu. Bu dönemde, bir önceki yılın aynı ayına göre Hal Kayıt Sistemine kayıtlı kişi sayısında yüzde 1'lik artış, bildirim sayısında da yüzde 8'lik bir azalış meydana geldi.

Ocak ayında esnaf ve sanatkâr sayısı 2.009.537 iken, toplam işyeri sayısı ise 2 milyon 169 bin 473 oldu. 2021 yılı Ocak ayında Türkiye genelinde kooperatif sayısı, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 5,1 artarak 12 bin 20'ye ulaştı. Aynı dönemde kooperatiflerin ortak sayısı ise 1 milyon 500 bin 237 oldu.

Ticaret Bakanlığı: COVID-19'un olumsuz etkileri hazirandan itibaren ortadan kalktı

Ocak ayı dış ticaret rakamlarına ilişkin Bakanlık'tan yapılan açıklamada şu ifadeler kullanıldı:

"Mart ayından itibaren tüm dünyayı hem sosyal hem de ekonomik anlamda çok büyük oranda olumsuz etkileyen Covid-19 salgını nedeniyle dünya ekonomilerinde yaşanan daralmanın olumsuz etkilerinin, hem ülkemizin hem de dünya ekonomilerinin normalleşme sürecine girdiği

Haziran ayından itibaren ortadan kalkmaya başladığı görülmektedir.

Haziran ayında başlayan bu olumlu trendin daha da belirgin hale geldiği anlaşılmaktadır. Nitekim, 2020 yılı Nisan ayında 8 milyar 975 milyon dolar olan ihracatımız, Mayıs ayında 9 milyar 956 milyon dolar, Haziran ayında 13 milyar 462 milyon dolar, Temmuz ayında 15 milyar 11 milyon dolar, Ağustos ayında 12 milyar 463 milyon dolar, Eylül ayında 16 milyar 13 milyon dolar, Ekim ayında 17 milyar 333 milyon dolar, Kasım ayında 16 milyar 88 milyon dolar, Aralık ayında 17 milyar 844 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılı itibarıyla ihracatımız 169,5 milyar dolar olarak gerçekleşerek, program hedefi olan 165,9 milyar dolar ihracat rakamını aşmıştır.

2021 yılı Ocak ayında ise ihracatımız 15 milyar 48 milyon dolar olarak gerçekleşerek, tüm Ocak ayları içerisinde en yüksek ihracat değerine ulaşmıştır. Diğer taraftan, işlenmemiş veya yarı işlenmiş altın dış ticareti hariç olarak bakıldığında Ocak ayında ihracatın ithalatı karşılama oranının yüzde 87,0 seviyesine çıktığı anlaşılmaktadır."

12 aylık ihracat yüzde 6,5 azaldı

GTS kapsamında son 12 aylık dönemde, İhracat bir önceki döneme göre yüzde 6,50 oranında azalarak 169 milyar 844 milyon dolar, ithalat ise yüzde 2,31 oranında artarak 218 milyar 315 milyon dolar oldu. Dış ticaret hacmi bir önceki döneme göre yüzde 1,74 oranında azalarak

388 milyar 159 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İhracatın ithalatı karşılama oranı ise yüzde 77,8 olarak gerçekleşti.

En fazla ihracat “Ham madde (Ara mallar)” grubunda

2021 yılı Ocak ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ihracat incelendiğinde en çok ihracat “Ham madde (Ara mallar)” (7 milyar 515 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Tüketim malları” (5 milyar 911 milyon dolar) ve “Yatırım (Sermaye) malları” (1 milyar 567 milyon dolar) grupları takip etti.

2021 yılı Ocak ayında en çok ihraç edilen “Motorlu kara taşıtları” faslını (1 milyar 928 milyon dolar), “Kazanlar, makineler” (1 milyar 505 milyon dolar) ve “Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar” (879 milyon dolar) ihracatı takip etti.

En fazla ithalat “Ham madde (Ara mallar)” grubunda

2021 yılı Ocak ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ithalat incelendiğinde en çok ithalat “Ham madde (Ara mallar)” (13 milyar 830 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Yatırım (Sermaye) malları” (2 milyar 520 milyon dolar) ve “Tüketim malları” (1 milyar 753 milyon dolar) grupları oldu.

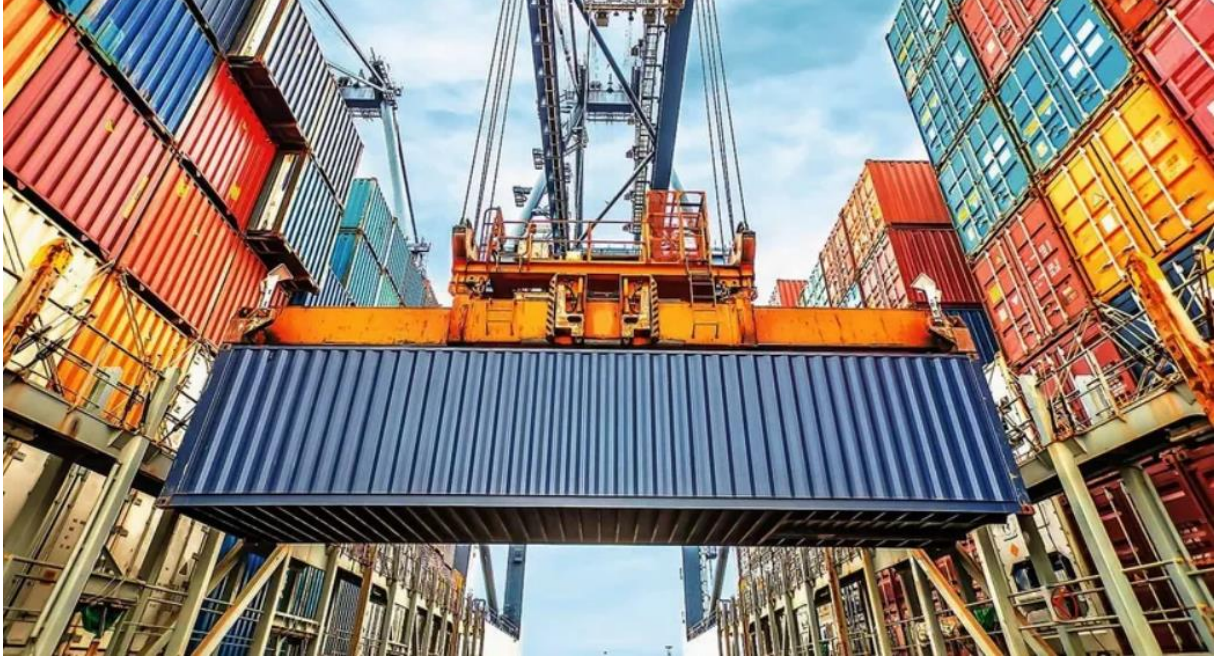
2021 yılı Ocak ayında en çok ithal edilen “Mineral yakıtlar, mineral yağlar” faslını (2 milyar 677 milyon dolar), “Kazanlar, makineler” (2 milyar 58 milyon dolar) ve “Demir ve çelik” (1 milyar 663 milyon dolar) ithalatı takip etti.

An fazla ihracat yapılan Almanya; en fazla ithalat ise Çin

2021 yılı Ocak ayında en fazla ihracat yapılan ülke Almanya (1 milyar 455 milyon dolar) olurken, bu ülkeyi sırasıyla ABD (933 milyon dolar) ve İtalya (864 milyon dolar) izledi. Yine aynı dönemde en fazla ithalat yapılan ülke Çin (2 milyar 200 milyon dolar) olurken, bu ülkeyi sırasıyla Rusya Federasyonu (1 milyar 871 milyon dolar) ve Almanya (1 milyar 512 milyon dolar) oldu.

Dış ticarette 190 milyar dolarlık 'teknolojik' açık

Dış ticaret açığı yüksek teknoloji ürünlerde 5 yılda 100, yüksek ve orta yüksek teknoloji ürün toplamında 190 milyar doları aştı.

Teknoloji yoğunluğuna göre dış ticaret sınıflandırması, teşvik mekanizmasını teknoloji ürünlerine yönelik ticaret açığının kapatılmasına göre kuran Türkiye'nin bu alandaki açığını kapatmaya yetmedi. DÜNYA'nın hesaplamalarına göre 2016-2020 arasında geçen 5 yıllık zaman diliminde Türkiye'nin yüksek teknoloji ürün dış ticaret açığı 100 milyar 662 milyon dolar seviyesine ulaştı. 2019 yılında ilginç bir şekilde 4 milyar 339 milyon dolara gerileyerek önceki 3 yılın aksine seyir izleyen orta yüksek teknoloji ürün dış ticaret açığı ise 2020'de yüzde 411.6 oranında artarak, 17 milyar 578 milyon dolar oldu. Son 5 yılda yüksek ve orta yüksek teknoloji ürünlerde toplam ticaret açığı ise 190 milyar 415 milyon doları buldu.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) teknoloji yoğunluğuna göre dış ticaret sınıflandırması verileri, yüksek teknoloji ürünlerin ihracat içindeki payı yüzde 4'ü bir türlü aşamıyor. 2020 yılında 159 milyar dolarlık imalat sanayi ihracatı içinde yüksek teknoloji ürünlerin payı 5 milyar 470 milyon dolar ile yüzde 3.4'te kaldı. Bu kalemden 23 milyar 418 milyon dolar ithalat yapıldı ve açık 17 milyar 948 milyon dolar oldu. Orta yüksek teknoloji ürün grubunda 57 milyar 320 milyon dolarlık ihracata karşılık 74 milyar 898 milyon dolar ithalat yapıldı ve açık 17 milyar 578 milyon dolar oldu. Açık miktarı önceki yıla göre yüzde 411.6 oranında arttı. 2019'da ise 5 milyar 885 milyon dolar ihracat, 23 milyar 662 milyon dolar ithalat ile 17 milyar 777 milyon dolar açık oluştu.

Yıllar itibarıyla teknoloji yoğunluğuna göre dış ticaret (milyon dolar)												TÜİK verilerinden derlenmiştir.			
	2016			2017			2018			2019			2020		
	İhracat	İthalat	Fark	İhracat	İthalat	Fark	İhracat	İthalat	Fark	İhracat	İthalat	Fark	İhracat	İthalat	Fark
Yüksek	4.681	28.360	-23.679	5.712	28.823	-23.111	5.521	23.668	-18.147	5.885	23.662	-17.777	5.470	23.418	-17.948
Orta yüksek	44.219	75.029	-30.810	50.881	78.431	-27.550	57.363	73.854	-16.491	58.211	62.550	-4.339	57.320	74.898	-17.578
Orta düşük	37.864	42.841	-4.977	41.608	62.143	-20.535	43.459	58.436	-14.977	44.461	49.560	-5.099	43.410	61.918	-18.508
Düşük	46.832	21.014	25.818	48.996	21.346	27.650	51.363	20.020	31.343	53.050	18.492	34.558	53.596	19.456	34.140

Artış hızı azalsa da 5 yılda 100 milyar dolar açık verdik

2016 yılında 23 milyar 679 milyon dolar olan yüksek teknoloji ürün dış ticaret açığı, 2017'de 23 milyar 111 milyon dolara, 2018'de 18 milyar 147 milyon dolara geriledi. Açık 2019'da 17 milyar 777 milyon dolar ve 2020'de 17 milyar 948 milyon dolar oldu. Böylece son 5 yıllık zaman diliminde bu kalemtedeki dış ticaret açığı giderek azalsa da toplam açık miktarı 100 milyar 662 milyon dolar oldu. Orta yüksek teknoloji ürün grubunda ise iniş çıkışlı seyir dikkat çekti. 2016'da 30 milyar 810 milyon dolar olan açık, 2017'de 20 milyar 535 milyon dolara, 2018'de 16 milyar 491 milyon dolara indi. 2019'da 4 milyar 339 milyon dolara kadar inen açık, 2020'de yüzde 411.6 artarak 17 milyar 578 milyon dolar oldu. Türkiye teknoloji yoğunluğuna göre yapılan sınıflandırmada sadece düşük teknoloji ürünlerde dış ticaret fazlası veriyor. 2016'da 25 milyar 818 milyon dolar olan ticaret fazlası, 2017'de 27 milyar 650 milyon dolar, 2018'de 31 milyar 343 milyon dolar, 2019'da 34 milyar 558 milyon dolar ve 2020'de 34 milyar 140 milyon dolar oldu.

Bakan Elvan: 110 milyar liralık alacak yapılandırıldı

Bakan Elvan, yapılandırma kapsamında 110 milyar liralık alacağın yapılandırıldığını, şu ana kadar ise 4,1 milyar lira tahsil edildiğini açıkladı.

Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan, 7256 sayılı Kanun uyarınca getirilen yapılandırma kapsamında, 110 milyar liralık başvuru geldiğini açıklarken, kapsamdaki borç stokuna göre başvuru oranı yüzde 22’de kaldı.

7256 sayılı Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun kapsamına giren borçların toplam tutarı 500 milyar lira civarındaydı. Bunun 289 milyar lirası vergi, 165 milyar lirası prim ve kalan kısmı da diğer kamu alacaklarından oluşuyordu. Mükellefler, son tarih olan 1  ubat’a kadar, kamuya olan 500 milyar liralık borcun yüzde 22’sine karşılık gelen 110 milyar liralık kısmının yapılandırılması için başvuruda bulundular.

Başvuru sonuçlarına ilişkin sosyal medya hesabından açıklama yapan Bakan Lütfi Elvan, Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun kapsamında 7 milyon 679 bin vatandaşın başvuruda bulunduğunu bildirdi.

Bu kapsamda 110 milyar liralık alacağın yapılandırıldığı bilgisini veren Lütfi Elvan, “Yapılandırılan alacaklara karşılık  u ana kadar 4,1 milyar lira tahsil edildi. 17 Kasım 2020’de ba layıp, 1  ubat 2021’de sona eren yapılandırmaya yoğun ilgi gösteren vatandaşlarımıza ve bu süre zarfında büyük emek harcayan mesai arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.” diye konuştu.

03.02.2021

2016 yılından bu yana çıkarılan son üç düzenlemede(7256 hariç) , 243.7 milyar liralık vergi ve prim borcu yapılandırıldı. Bunlardan 108.1 milyar liralık tahsilat yapılırken, tahsilat oranı yüzde 44.3'te kaldı.

Benzer ödeme oranının 7256 sayılı kanun kapsamında da yakalanması halinde, önümüzdeki 3 yıllık zaman diliminde yapılandırma kaynaklı 40 milyar lira civarında tahsilat yapılmış olacak.

Türkiye ekonomisine kötü rapor: 70 milyar dolar eridi

Fitch kötü haberi verdi: Döviz swapları hariç 70 milyar dolar eridi...

Kredi derecelendirme kuruluşu Fitch, Türkiye'de politika kredibilitesini artırmak için son dönemde pozitif adımlar atıldığını ancak bu sürecin ve rezervlerin artırılmasının zaman alacağını belirtti. **Kuruluş, dış finansman koşullarının hala zayıf olduğu uyarısını yaptı.**

Sputnik'in Bloomberg'den aktardığına göre, Fitch Ratings Direktörü Douglas Winslow imzalı raporda, **Türkiye'nin kredi not görünümünü negatife düşürdüğü Ağustos 2020'den bu yana** daha ortodoks adımlarla sıkılaştırmanın dozunun arttığına ve yeni ekonomi yönetiminin kalıcı dezenflasyon vurgusu yaptığına işaret edildi.

Raporda bu politika değişikliğinin Türk Lirası'ndaki zayıflık, **Döviz swapları hariç net rezervlerin 2020'de yaklaşık 70 milyar dolar azalmasıyla oluşan** döviz baskısı, daha yüksek bir döviz mevduat oranı, cari açığa büyüme ve yüksek enflasyonla ezildiği belirtildi.

Raporda şu değerlendirmeler yer aldı:

"TCMB'nin sınırlı bağımsızlığı var ve hükümetin büyüme, enflasyon ve ödemeler dengesinde mevcut hedefleri kredibiliteye sahip olmaktan uzak. Politika yapıcılarının ekonomik büyümeyi desteklerken, iç ve dış dengesizlikleri nasıl azaltacakları belirsiz. Fitch Türkiye'nin dış finansman koşullarında dengelenme öngörse de döviz rezervlerinde yakın vadede keskin bir artış beklemiyor."

Anayasa Mahkemesi gece yarısı açıkladı. Enis Berberoğlu hakkında bir ilk olacak karar

Anayasa Mahkemesi, Enis Berberoğlu hakkında verdiği 2. ihlal kararının gerekçesini açıkladı. Karara dair CHP eski Milletvekili Barış Yarkadaş'ın sosyal medyada yaptığı paylaşımın ise bir noktası dikkat çekti. Yarkadaş "AYM, tarihinde belki de ilk kez kararını TBMM, HSK ve Adalet Bakanlığı'na gönderdi" ifadesini kullandı.

Anayasa Mahkemesi Enis Berberoğlu'nun başvurusunu 2. kez değerlendirmiş ve 2. kez ihlal kararı vermişti. Önceki kararı yerel mahkeme tarafından uygulanmayan AYM, başvuru üzerine kararını yinelemişti.

AYM, kararının gerekçesini de gece saat 03.05'te açıkladı.

CHP eski Milletvekili Barış Yarkadaş ise sosyal medya hesabından AYM'nin kararına ilişkin bir noktaya dikkat çekti.

TARİHTE İLK

Yarkadaş, "AYM, tarihinde belki de ilk kez kararını TBMM, HSK ve Adalet Bakanlığı'na gönderdi" ifadesini kullandı.

Barış Yarkadaş, şunları yazdı:

"AKP 'Anayasa yapalım' diye içi boş ve sonucu olmayan bir tartışma başlattı. Siz anayasa yapmayı bırakın da önce AYM'nin kararlarını uygulayın. Saat 03.05... AYM, az önce Enis BERBEROĞLU ile ilgili olarak 2. kez verdiği hak ihlalinin gerekçesini açıkladı. Uygulayın; bekliyoruz!

2- AYM, 37 sayfalık kararı, tarihinde belki de ilk kez TBMM, Adalet Bakanlığı ve HSK'ya da gönderdi. (F fıkrası) Bunun anlamı şu; mesai başladığı andan itibaren bu kurumların harekete geçmesi ve Berberoğlu'nun derhal vekilliğe dönmesi gerekiyor. Yargı reformuna buradan başlayın!"

Boğaziçi Üniversitesi öğrencilerine müdahale: 159 gözaltı

Boğaziçi Üniversitesi'nde, Melih Bulu'nun rektörlüğe atanmasını protesto için eylemlerini sürdüren öğrencilere polis müdahale etti. Yapılan müdahale ile çok sayıda öğrenci gözaltına alındı. 98 kişi serbest bırakıldı.

Prof. Dr. Melih Bulu'nun Boğaziçi Üniversitesi'ne rektör olarak atanması ile başlayan ve 1 aydır süren eylemlerin ardından, öğrenciler dün akşam saatlerinde üniversite önünde basın açıklaması yapmak istedi. Polis müdahale ederek çok sayıda öğrenciyi gözaltına aldı. Kampüs içerisindeki öğrenciler ise dağılmayarak, sokağa çıkma yasağı başlamasına rağmen eylemlerini sürdürmek istedi.

Boğaziçili öğrenciler, kampüs içinde rektörlüğü ablukaya alarak sürdüreceklerini duyurdu. "Boğaziçi Dayanışması" adlı siteden yayınlanan bildiride "Arkadaşlarımızı işkenceyle gözaltına alanların saldırıları gözaltı aracında da devam ediyor. Bilinsin ki ne saldırıları, ne gözaltıları ne de tutuklamaları bizi demokratik üniversite mücadelemizden, LGBT söylemlerinizin karşısında durmaktan vazgeçirmeyecektir." denildi.

Ancak polis bir kez daha müdahale ederek öğrencileri dağıttı.

İstanbul Valiliği'nden konuya ilişkin yapılan açıklamada şöyle denildi:

"Boğaziçi Üniversitesi Rektörlük binasını ablukaya alan ve aralarında öğretim üyeleri ile LGBT Kulüp üyesi öğrencilerin de bulunduğu bir grup göstericiye, üniversite özel güvenlik görevlileri tarafından eylemin sona erdirilmesi ve dağılmaları yönünde uyarılarda bulunulmuştur. Yapılan uyarılara itibar etmeyen göstericiler İl Emniyet Müdürlüğü ekiplerimizin müdahalesiyle dağılmaları sağlanmıştır."

159 kişi gözaltına alındı

Valilikten gözetiltilerle ilgili yapılan açıklamada, "Boğaziçi Üniversitesi Güney Kampüs önünde düzenlenen gösterilerde yapılan tüm uyarılara rağmen eylemi sona erdirmeyen 108, Rektörlüğü ablukaya almak suretiyle bina içinde bulunanların dışarıya çıkmasını engelleyen ve tüm uyarılara rağmen bu eylemlerden vazgeçmeyen göstericilerden 51 olmak üzere toplam 159 şüpheli Cumhuriyet Başsavcılığı talimatıyla İl emniyet Müdürlüğüne gözetiltiline alınmıştır. Konu ile ilgili adli soruşturma başlatılmıştır." denildi

98 kişi serbest bırakıldı

Valilik tarafından yapılan son bilgilendirmede ise, "Boğaziçi Üniversitesi'nde düzenlenen gösterilerde dün gözetiltiline alınan şüphelilerden 98'i, İl Emniyet Müdürlüğüne ifadeleri alındıktan sonra Cumhuriyet Başsavcılığı talimatıyla serbest bırakılmıştır. Konuyla ilgili adli soruşturma devam etmektedir. Kamuoyuna saygıyla duyurulur." ifadeleri kullanıldı.

Kılıçdaroğlu'dan tepki

Kılıçdaroğlu, Twitter hesabından gösterilere ve gözetiltilere ilişkin değerlendirmede bulundu.

Kemal Kılıçdaroğlu, şunları kaydetti:

"Üniversitelerini, liyakati ve adaleti savundukları için gençlerin gece yarısı operasyonu ile gözetiltiline alınması kabul edilemez. Rektör Melih Bulu görevinden ayrılıp bu çirkin duruma son vermelidir. Haksızlığa boyun eğmeyen Boğaziçi Üniversitesi akademisyenleriyle 'Asla aşağı bakmayacağız' diyen gençlerimizle ve aileleriyle beraberiz."

CHP'lilerden destek

CHP Genel Başkan Yardımcısı Gökçe Gökçen, CHP milletvekilleri Sezgin Tanrıku, Sare Kadıgil, Ali Şeker, CHP Parti Meclisi üyesi Eren Erdem, gözetiltiline alınan Boğaziçi Üniversitesi öğrencilerinin getirildiği İstanbul Emniyet Müdürlüğüne gitti. Gözetiltilindeki öğrencilerin serbest bırakılmasını isteyen CHP'liler, "Buradayız" dediler.

Öğrencilerin itiraz haklarını kullandıklarını belirten Tanrıkulu, "Biz buradayız, dayanışma içerisindeyiz. Burada olduğumuzun da bilinmesini istiyoruz." dedi.

CHP'li Kadıgil, öğrencilerin ifade tutanaklarını okuduğunu söyledi. İfade veren öğrencilerin birinin 1996, diğerinin 1998 doğumlu olduğunu ifade eden Kadıgil, "Tek kabahatleri yapılan bir çağrı üzerine bir basın açıklamasına destek vermek için Etiler mahallinde bulunmak. Derhal bu hukuksuzluğun sona erdirilmesini, gözaltına alınan öğrenci arkadaşları serbest bırakılmasını bekliyoruz, buradayız." diye konuştu.

Öğrencilerle dayanışma için emniyete geldiklerini belirten CHP'li Şeker, "Başı dik öğrencilerimizin yanındayız." diyerek destek mesajı verdi.

Mansur Yavaş'tan Başkentli Çiftçilere İki Müjde

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş, Başkent'te kırsal kalkınmayı desteklemek ve yerli üretimi artırmak amacıyla çiftçilere yönelik desteklerini sürdürüyor. Pandemi nedeniyle yaşanan mağduriyetleri gidermek için yerli üreticilerden satın alınacak patates ve soğanı ihtiyaç sahibi vatandaşlara dağıtacaklarını açıklayan Başkan Yavaş, “yerli üreticimiz ile ihtiyaç sahibi vatandaşımız arasında köprü oluyoruz” dedi.

Kırsal Hizmetler Daire Başkanlığı da 25 ilçede yaklaşık 2 bin çiftçiye yüzde 90'ı hibe, yüzde 10'u çiftçi katkı payı olmak üzere 800 ton “Nohut Tohumu” dağıtımını gerçekleştirecek. Nohut tohumu desteğinden yararlanmak isteyen çiftçilerin talepleri, 3-5 Şubat 2021 tarihleri arasında alınacak.

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş, kırsal kalkınmayı destekleyerek hem kent hem de ülke ekonomisine katkı sağlamak amacıyla Başkentli çiftçilere destek olmayı sürdürüyor.

Yerli üretimi artırmak amacıyla üreticiye özellikle pandemi döneminde destek olmaya devam eden Başkan Yavaş, sosyal medya hesapları üzerinden yaptığı

duyuru ile yerli üreticilerden satın alacakları soğan ve patatesi ihtiyaç sahiplerine dağıtacaklarını açıkladı. Yaşanan mağduriyetleri gidermeyi istediklerini belirten Başkan Yavaş, “Yerli üreticimiz ile ihtiyaç sahibi vatandaşlarımız arasında köprü oluyoruz” dedi.

KIRMIZI MERCİMEK TOHUMUNDAN SONRA SIRADA NOHUT TOHUMU DESTEĞİ VAR

Büyükşehir Belediyesi Kırsal Hizmetler Daire Başkanlığı kırmızı mercimek tohumu desteğinden sonra şimdi de Başkentli çiftçilere yüzde 90’ı hibe, yüzde 10’u ise katkı payı olmak üzere nohut tohumu desteği sağlayacak.

Şereflikoçhisar, Bala ve Haymana ilçelerinde çiftçilere 8 Şubat’tan itibaren ilk kez “Kırmızı Mercimek Tohumu” dağıtımı gerçekleştirecek olan Büyükşehir Belediyesi, “Nohut Tohumu” desteği için de çiftçi başvurularını 3-5 Şubat tarihleri arasında alacak.

YAKLAŞIK 2 BİN ÇİFTÇİYE TOPLAM 800 TON NOHUT TOHUMU DAĞITILACAK

Tarımsal kalkınmayı teşvik ederek üretimi desteklemek, çiftçilerin gelir seviyesini artırmak, ülke ekonomisine katkıda bulunmak ve iklim kaynaklı tarım alanlarından maksimum düzeyde fayda sağlamak amacıyla 25 ilçede yaklaşık 2 bin yerli üreticiye toplam 800 ton “Nohut Tohumu” desteğinde bulunacak.

Dünya gıda fiyatlarındaki artışın Türkiye'ye yansımaları

Ali Ekber YILDIRIM

03 Şubat 2021 Çarşamba

Gıda fiyatlarındaki artışın tek bir nedeni yok. Fiyat artışına neden olan birçok faktör var. Ülkenin tarımsal üretim potansiyelinden uygulanan tarım ve dış ticaret politikasına, tarladan sofraya kadar olan sürecin yönetiminden perakende sektörünün yapısına kadar birçok faktörün rolü var.

Ayrıca dışsal faktörler ön plana çıkıyor. Arjantin'de kamyoncular greve gidiyor, ülkenin ayçiçeği, soya ihracatındaki aksamalar Türkiye'deki besicinin yemine fiyat artışı olarak yansıyor. Amerika, İran'a ambargo uyguluyor. İran'dan kimyasal gübre ithal eden Türkiye, tedarikte zorlanıyor ve gübre fiyatları yükseliyor.

Bu nedenle tarım ve gıda fiyatlarını tartışırken özellikle bu dönemde, dünyadaki gelişmelerin, dünya gıda fiyatlarındaki artışın etkilerini de mutlaka hesaba katmak gerekiyor. Sadece iç piyasaya bakarak gıda fiyatlarındaki artışı değerlendirmek doğru olmadığı gibi çözümü de zorlaştırır.

Soğanı depoladı diye çiftçiyi, tüccarı "terörist" ilan etmek, esnafı ceza ile tehdit etmek, sanayiciye "spekülatör" demek, fiyatı artan her ürünü ithal etmekle, yani her seferinde birilerini suçlu göstermekle gıda fiyatlarının düşürülemeyeceğini dün çok ayrıntılı olarak yazdık.

Dünya fiyatları en yüksek seviyede

Gıda fiyatları sadece Türkiye'de artmıyor. Dünyada da artıyor. Özellikle pandeminin getirdiği üretim ve dış ticaret sorunları, kısıtlamalar ve tüketim alışkanlıklarındaki değişimler, iklim değişikliğinin etkileri ile dünya gıda fiyatları son yılların en yüksek seviyesine ulaştı.

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü'nün (FAO) her ay yayınladığı gıda fiyat endeksine göre 2020 yılı fiyatları özellikle bitkisel yağ ve hububatta son yıllardaki en yüksek seviyeye çıktı.

FAO, verilerine göre, 2020 yılında bitkisel yağ fiyat endeksi yüzde 25.7 artarken, hububattaki artış yüzde 19 oldu. Süt ve süt ürünlerinde yüzde 5.1, şekerde yüzde 4.8 artış olurken, et endeksinde yüzde 11.5 düşüş oldu.

Ayçiçeğinde dünyada neler oluyor?

Türkiye'nin en çok konuştuğu ürünlerden ayçiçeği yağındaki fiyat artışının nedenlerini anlamak için dünya piyasalarını yakından izlemek gerekiyor. Dünya ayçiçeği üretimine bakıldığında, Amerika Tarım Bakanlığı'nın yayınladığı verilere göre, ayçiçeği üretimi 2018-2019 sezonunda 50 milyon 592 bin ton olurken, 2019-2020 sezonunda 55 milyon 22 bin tona düştü. 2020-2021 üretim sezonunda 50 milyon tonun altına düşerek 49 milyon 455 bin ton olarak tahmin ediliyor. Üretim azalıyor fakat tüketim artıyor.

Dünya ayçiçeği ithalatı ise 2018-19 sezonunda 2.6 milyon tondan 2019-2020 sezonunda 3.26 milyon tona yükseldi. 2020-2021 sezonundaki ithalat Aralık 2020 itibarıyla 2.2 milyon ton. Sezon sonu stoklara bakılınca yarı yarıya azalma var. Son iki sezon 1.2 milyon ton olan sezon sonu stoklar 2019-2020'de 600 bin ton seviyelerine kadar indi.

Üretim azaldı, tüketim arttı

Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü Tarla ve Bahçe Bitkileri Daire Başkanlığı tarafından yayınlanan Aralık 2020 Ayçiçeği Raporu'na göre dünyadaki son gelişmeler özetle şöyle:

“Ayçiçeği üretiminde dünyada söz sahibi olan Rusya, Ukrayna ve Moldova'da ekiliş alanlarındaki artışa rağmen çiçeklenme döneminde yaşanan kuraklık nedeniyle hasatlarla birlikte üretim miktarlarının ciddi anlamda düştüğü görülmektedir. Dünya genelinde üretim miktarının geçen seneye göre %10 azaldığı bu dönemde artan talebi karşılamak adına Rusya, Moldova ve Ukrayna'nın ayçiçeği tohumu yerine ham yağ satarak ihracatta daha fazla gelir elde etmek istemesi, ayçiçeği fiyatında hareketlenmelere neden olmuştur.

Gerek COVID-19 nedeniyle gıda tüketiminin artması gerekse kolza üretiminin azalmasından doğan kolza yağı açığı nedeniyle ayçiçeği yağı kullanımı rekor seviyelere ulaşmıştır.”

Çin 1 haftada 5.8 milyon ton mısır aldı

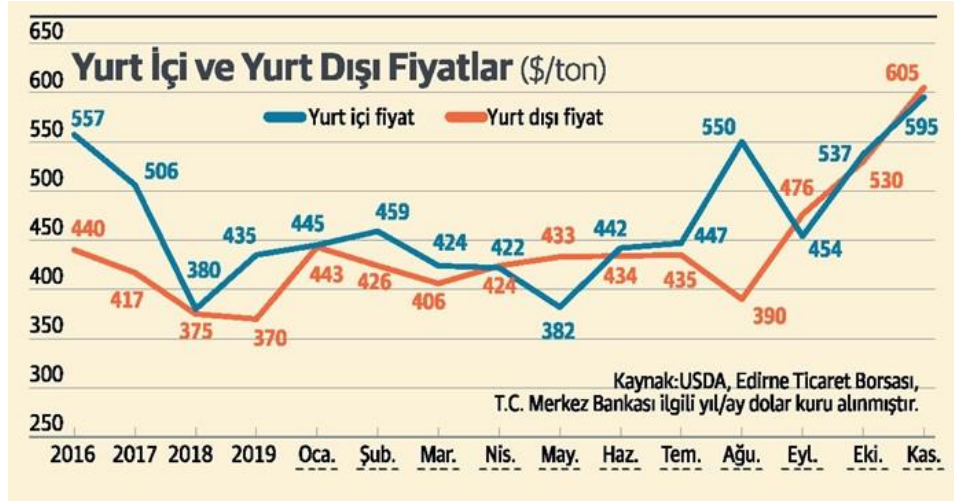
Sadece ayçiçeğinde değil bir çok üründe dünyada çarpıcı gelişmeler yaşanıyor. Geçen hafta 29 Ocak günü, Çin, ABD'den sadece bir günde 2 milyon 108 bin ton mısır ithalatı yaptı. Bir gün önce yani 28 Ocak 2021'de de 1 milyon 700 bin ton mısır alımı yaptı. Sadece 25-30 Ocak tarihlerinde Çin'in ABD'den ithal ettiği mısır miktarı 5 milyon 848 bin ton. Bu neredeyse Türkiye'nin 1 yıllık mısır üretimiyle eşdeğer. Çin 1 haftada bizim 1 yıllık üretimimizi ithal ediyor. Bu alımlar dünya mısır fiyatlarını yükseltiyor. Sadece mısırdan değil, buğdayda, soyada ve diğer ürünlerde benzer alımlar var. Bunlar hepsi fiyatları artıran nedenler.

Rusya'nın buğday ihracatına getirdiği ek vergilerin Türkiye'yi nasıl etkilediğini daha önce yazmıştık. Son olarak Toprak Mahsulleri Ofisi 22 Ocak'ta 400 bin ton ekmeklik buğday ithalat ihalesi açtı. Yüksek fiyat teklifleri nedeniyle sadece 95 bin ton aldı. Fiyat ortalaması ton başına 303 dolar oldu.

Özetle, pandemi sürecindeki belirsizlik nedeniyle hem ülkeler hem de tüketiciler bireysel olarak ihtiyacından fazla ürün alıyor. En çok tercih edilen ürünler arasında buğday, bitkisel yağlar, bakliyat ürünleri. Pandemi döneminin en çok talep gören ürünleri. Böyle olacağını geçen yılın başında yazdığımız yazılarda ayrıntılı olarak yazdık. Üretmezseniz ithalat ya pahalı olur veya ürün bulamayabilirsiniz. Gıda fiyatlarını değerlendirirken dünya fiyatlarını gözden kaçırmamak gerekiyor.

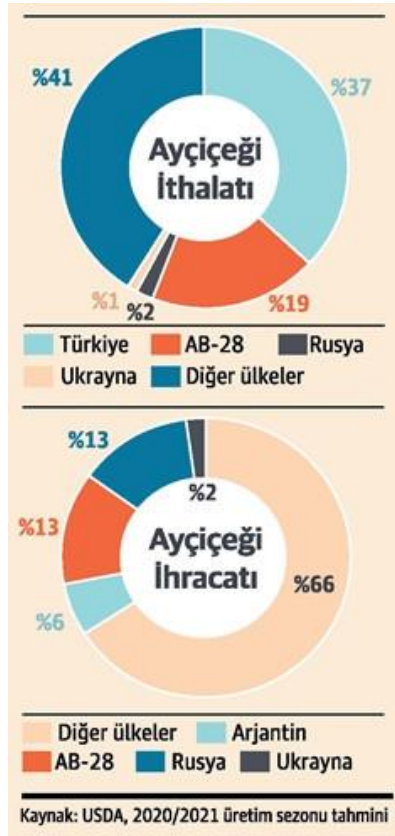
Fiyat artışı durdurulamıyor

Ayçiçeği fiyatlarına bakınca, 2020 Mayıs, Haziran ve Temmuz aylarında tonu 434 dolar seviyesinde olan yurt dışı fiyatları Eylül'de 476 dolara, Ekim'de 530 dolara ve Kasım'da ise 605 dolara kadar yükseldi. Türkiye'deki fiyatlar ise, dolar bazında 2020 Mayıs ayında 382 dolar ile en düşük seviyedeysen, Haziran'da 442, Temmuz'da 447 dolara çıkarken Ağustos'ta 550 dolara yükseldi. Aralık ayında ise 644 dolara yükseldi. Şu anda ayçiçeğinin tonu 720-730 dolara, ham ayçiçeği yağı ise 1340-1350 dolara Türkiye teslimi ithal ediliyor. Dünya fiyatları artarken Türkiye'de de fiyatlar artıyor. Eğer yeterli üretiminiz yoksa ithalat yapmak zorundaysanız böyle dönemlerde ithalat pahalı olunca iç piyasa fiyatlarını da kontrol etmeniz mümkün olmuyor. Hatta, paranız olsa bile ürün yoksa alamıyorsunuz. Bu nedenle yıllardır kendine yeterliliğin ne kadar önemli olduğunu, ülkenin tarım potansiyelini değerlendirmenin ne kadar değerli olduğunu anlatmaya çalışıyoruz.

Türkiye ithalatı lider

Üretim azalırken, yüksek talep ve tüketimdeki artış dünyada olduğu gibi Türkiye’de de ayçiçeği fiyatlarının artmasında en önemli faktör görülüyor. Türkiye’nin ürettiği ayçiçeği, ülke ihtiyacının ancak yüzde 64’ünü karşılıyor. Yüzde 36’sı ithal ediliyor. İthal edilen ayçiçeği tohumu veya ham yağın bir bölümü de işlenerek ihraç ediliyor. Tarım ve Orman Bakanlığı’nın söz konusu raporunda Amerika Tarım Bakanlığı verilerine dayanılarak yayınlanan grafiğe göre, Ayçiçeği ithalatında Türkiye yüzde 37 pay ile açık ara ilk sırada. Dünya ayçiçeği ithalatının yüzde 37’sini Türkiye, yüzde 19’unu Avrupa Birliği’nin 28 ülkesi gerçekleştiriyor. İhracatta ise Rusya yüzde 13 ile ilk sırada, Avrupa Birliği 28 ülkesinin toplam ihracatı da yine yüzde 13 seviyesinde. Arjantin’in payı yüzde 6, Ukrayna’nın yüzde 2 seviyesinde.

15 yılda tarım 1, inşaat 3 büyüdü

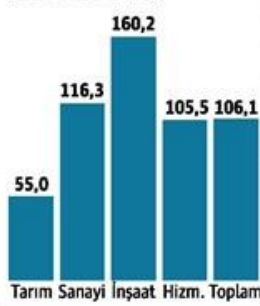

Talip AKTAŞ

03 Şubat 2021 Çarşamba

Türkiye’de son 15 yılda inşaat sektörü katma değerindeki artış, diğer sektörlerin açık ara üzerinde gerçekleşti. TÜİK’in açıkladığı “İl Bazında Gayrisafi Yurt İçi Hasıla” verilerinden yaptığımız hesaplamalara göre, 2004-2019 arası dönemde 81 ilin yarattığı toplam katma değer reel olarak yüzde 106,3 oranında artarken, inşaat sektöründeki artış yüzde 160,2 seviyesinde gerçekleşti. Geçen 15 yılda katma değer artışı sanayide yüzde 116,3, hizmetler sektöründe ise yüzde 105, oldu. Tarım sektörünün yarattığı katma değer artışı ise yüzde 55’te kaldı. Türkiye GSYH’sının tek başına yüzde 32’sini temsil eden İstanbul’da 15 yılda inşaat katma değeri yüzde 182 oranında büyürken, hizmetler sektöründeki büyüme yüzde 129 olarak gerçekleşti. Sanayinin başkenti İstanbul’da sektörün yarattığı katma değer artışının yüzde 78’le Türkiye ortalamasının hayli altında kalması dikkat çekti. İstanbul’un 2019’da yarattığı tarım kaynaklı katma değeri ise 2004 yılının yüzde 20 altında kaldı. Toplam GSYH’nın yüzde 66’sını yaratan 10 büyük kent içinde inşaat katma değeri en fazla artış kaydeden ilk üç il yüzde 278’le Gaziantep, yüzde 270’le Konya ve yüzde 217 ile Mersin olarak sıralandı. İnşaatın büyümesi Ankara’da yüzde 112, İzmir’de yüzde 207 ve Bursa’da da yüzde 200 düzeyinde gerçekleşti. 10 büyük kent içinde sanayi katma değerinin en fazla artış gösterdiği il ise yüzde 174’le Gaziantep oldu. Bu kenti yüzde 173’le Antalya ve yüzde 172 ile Konya izledi. Tarım katma değerindeki artış oranı Yozgat ve Bilecik’te yüzde 10’un; bu kentlerle birlikte Kocaeli, Erzincan, Gümüşhane ve Kütahya’da da yüzde 20’nin altında kaldı. Iğdır, yüzde 251’lik artışla tarım katma değerini en fazla büyüten iller arasında ilk sırayı aldı. İstanbul’un dışında tarımsal katma değeri düşen ikinci kent Hatay oldu. Hizmet sektörü katma değer artışında ilk üç il ise Gaziantep, Antalya, İstanbul olarak sıralandı.

81 ilde sektörel GSYH büyüme oranı
(2004-2019; %)

20 büyük ilde sektörel katma değer artışı (%)

	Tarım	Sanayi	İnşaat	Hizmet	Toplam		Tarım	Sanayi	İnşaat	Hizmet	Toplam
İstanbul	-19,8	78,2	181,9	128,6	120,6	Tekirdağ	28,6	157,8	213,3	124,6	134,2
Ankara	42,2	161,4	112,2	101,7	110,5	Kayseri	93,9	78,9	143,3	89,5	89,9
İzmir	60,4	100,6	206,5	87,9	94,4	Muğla	50,9	128,9	235,4	115,5	112,1
Bursa	30,6	107,3	200,1	102,1	103,2	Balıkesir	34,0	145,9	99,4	72,2	79,0
Antalya	61,0	173,6	96,1	136,5	127,1	Sakarya	26,6	196,5	106,8	108,4	123,8
Kocaeli	17,9	150,0	132,7	118,0	129,2	Eskişehir	53,2	198,7	112,9	79,2	110,3
Konya	134,9	172,3	269,8	95,9	124,0	Samsun	47,2	207,4	119,5	74,2	85,2
Adana	45,7	160,8	153,7	82,1	93,9	Denizli	58,2	42,3	187,7	83,1	68,8
Mersin	59,5	157,8	217,1	96,8	102,1	Hatay	-7,2	90,2	155,3	81,1	70,0
Gaziantep	94,7	174,3	278,3	141,3	156,2						
Manisa	42,8	145,6	181,4	96,2	103,5	Türkiye	55,0	116,3	160,2	105,5	106,1

Normalleşme ve fiyat istikrarında hangi aşamadayız?

Şeref OĞUZ

03 Şubat 2021 Çarşamba

Yeni ekonomi yönetimi başa geçtiğinden bu yana üç ay geçti. 6 Kasım'dan bu yana süreci değerlendirdiğimizde ülke risk primi 514'den 313'e geriledi. Dolar/ TL 8,58'den 7,15'e düştü. Borsa 1.191'den 1.516'ya yükseldi.

Piyasanın 3 kritik göstergesi gelişmelerin olumlu yönde fiyatlandığını gösteriyor. Bu, sıkı para politikası adımlarının etkisi... Peki ya reel kesim? Enflasyon %11,89'dan %14,60'a yükseldi. Faiz %10,25'ten %17'ye çıktı. Piyasalarda sıkılaştırma sağlanırken maliyeti arttı.

Geldiğimiz aşamada aşırı tırmanmış risk primi ve kurun yüksek seviyelere yerleştiğini, aşırı düşen borsanın da bir miktar değer kazandığını ancak dolar bazında 2013'teki 505 seviyesindeki zirveden hala çok uzak olduğunu (şimdilerde 200\$) görüyoruz.

Para politikası? 1-Şeffaflık, öngörülebilirlik, hesap verebilirlik kredibilite sağladı. 2-Merkez'in ekonomi alanında geleneklere, genel kabul görmüş görüşlere bağlı olan uygulamalara dönmesi güven oluşturdu. 3-İletişim kalitesinin artması diyalog kurulmasını sağladı.

TCMB'nin riskleri? 1-Enflasyon birkaç ay daha yüksek kalacağı için gerek yerli-yabancı piyasa aktörleri faiz artır baskısı yapacaktır. Bunu nasıl yöneteceğine dair iletişim çalışması yapmalı. 2-Salgın ve aşılama süreci devam ediyor. Küresel dalgalanmalara karşı kırılganlık sürüyor. Bu bir risk faktörü... 3-Rezervler hala eksiye. Tüm kurumsal yatırımcılar bunu izliyor.

Riskleri yönetemediğimizde krizleri yönetmek zorunda kalıyoruz. Minimum maliyetle salgın krizini atlatabilmek, Türkiye'yi büyüme kulvarında tımandırır.

EKONOMİ TARAFINI BEKLEYEN ADIMLAR

- 1-Enflasyon yükseldi, nisan ayına kadar yüksek kalabilir. Bunun iletişimi eksik kaldı.
- 2-Reformların devreye girmesi gerekiyor. Altyapıları tamam ama devreye alınmalılar, geç kalıyoruz.
- 3-Faizin yükselmesi ile ekonomi yavaşlıyor, tedbir şart.
- 4- Döviz mevduatları 236,1 milyar \$ ve çözülme başlamadı. Güven istikrar algısı ve halkın enflasyonun düşeceğine inancıyla TL'ye güveni geri gelmesi lazım.

Abdulkadir Selvi

Reformların anası ve darbenin anayasası

AK Parti MYK'da yeni yargı reformuyla ilgili kapsamlı müzakerelerin yapıldığı bir sırada Adalet Bakanı Abdulhamit Gül, "Bu reformların ötesinde bizim yeni ve sivil bir anayasa vaadimiz vardı. O da konuşulabilir" diyor.

Ama MYK'da yeni anayasa konusunun üzerinde ağırlıklı olarak durulmuyor. Ancak yargı reformunun kabinedeki müzakereleri sırasında **Gül**, yeni anayasa önerisini gündeme getirince Cumhurbaşkanı **Erdoğan**, önemli bir gündem maddesi yapıyor. Ardından da bir öneriye dönüştürüyor. Çünkü **Erdoğan**, yeni ve sivil bir anayasayı "**reformların anası**" olarak görüyor. 1982 Anayasası 19 kez değişti. Yamalı bohçaya döndü. Parlamenter sistemden Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçildi. Ancak **Kenan Evren** için hazırlanan darbe anayasası ruh ve felsefe olarak orada duruyor.

İKİ ÇALIŞMA VAR

Birbirine karıştırılmaması gereken iki çalışma var.

Biri Adalet Bakanı **Abdulhamit Gül** ile Hazine ve Maliye Bakanı **Lütfi Elvan**'ın yürüttüğü, yeni yargı reformu.

Diğeri ise AK Parti Genel Başkan Yardımcısı **Hayati Yazıcı** başkanlığındaki Siyasi Partiler Yasası ve Seçim Kanunu üzerinde yapılan çalışma.

MHP'SİZ DEĞİL

Her iki çalışmayla ilgili olarak Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın en önemli hassasiyetini ise MHP oluşturuyor.

Erdoğan, hem yeni reform sürecini hem de Seçim Kanunu ve Siyasi Partiler Yasası'yla ilgili düzenlemeleri cumhur ittifakında ortağı MHP ile birlikte gerçekleştirmek istiyor. **Erdoğan**'ın kafasında MHP'siz bir süreç yok.

KIRMIZI ÇİZGİNİN ÇİZGİSİ

O nedenle Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın yeni anayasa önerisiyle ilgili perde arkası gelişmeleri yazarken, bir noktanın altını bilerek çizdim. **Erdoğan**'ın kırmızı çizgileri olarak ifade ettim.

O da Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi, üniter yapı ve Anayasa'nın değiştirilmesi dahi teklif edilemez olan ilk dört maddesinin korunacağı kararı.

BAHÇELİ'DEN GÜÇLÜ DESTEK

En çok merak edilen noktalardan biri, MHP Genel Başkanı **Devlet Bahçeli**'nin tavrıydı. **Bahçeli**, yeni anayasa önerisine çok güçlü bir şekilde destek verdi. **Bahçeli**, “**Türkiye’nin yeni bir anayasaya ihtiyacı olduğu açıktır. Milliyetçi Hareket Partisi’nin amacı, görüşü ve düşüncesi de bu yöndedir**” dedi.

AĞIZ BİRLİĞİ

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**, yeni anayasa önerisinde bulunurken, “**Biz ne kadar değiştirirsek değiştirelim, Anayasa’nın ruhuna derç edilen darbe ve vesayet izini silmek maalesef mümkün olmuyor**” demişti. **Bahçeli**’nin “**Mevcut ve meri Anayasanın olağan dışı şartların mahsulü olduğu, zaman içinde pek çok maddesinde değişiklik yapılmasına rağmen statükocu vasfında herhangi bir zayıflamanın görülmediği çarpıcı şekilde ortadadır**” cümlesi **Erdoğan**’ın sözleriyle örtüştü.

DARBE ANAYASASI

Netice itibarıyla, ne kadar değiştirirseniz değiştirin, darbe anayasası.

ALDIKAÇTI’NIN İSYANI

Anayasayı anayasa yapan sadece maddeleri değil. Önemli olan onun arkasındaki irade. Milletin yaptığı anayasa mı, yoksa darbecilerin anayasası mı?

1982 Anayasası’nın Cumhurbaşkanlığı seçimleriyle ilgili Danışma Meclisi ve Milli Güvenlik Konseyi’nin tutanakları üzerinde yaptığım araştırma sırasında dikkatimi çekmişti.

Anayasa’nın en çok tartışılan metinlerinden biri “**Başlangıç**” bölümü olmuş. Neden tartışılmış? Danışma Meclisi’nin bazı üyeleri başlangıç bölümünde 12 Eylül’ün ruh ve felsefesi ile Atatürkçülüğün yeterince yansıtılmadığını savunmuşlar. İçlerinde neredeyse her satırında **Atatürk** ve 12 Eylül geçen metinler hazırlanmış. Tartışma günlerce sürüp, başlangıç bölümüyle ilgili metin birkaç kez gelip gidince Anayasa’nın mimarı Orhan Aldıkaçtı sonunda patlamış. “**Bu anayasanın her satırına 12 Eylül’ün ruh ve felsefesi yansımıştır**” demiş.

Anayasanın ruh ve felsefesi bu açıdan önemli. Bu ruh nane ruhu değil, darbe ruhu.

SÜREÇ NASIL İŞLEYECEK?

AK Parti Grup Başkanvekili **Bülent Turan**, yeni anayasaya destek vermesi için muhalefete çağrı yaptı. “**İsteriz ki herkes bu demokratik adıma destek versin**” dedi. Bu çağrıda hem bir sayı sorunu var, hem de sivil anayasayı yapma şerefının iktidar-muhalefet ayrımı yapılmadan tüm partiler tarafından paylaşılması çabası.

AK Parti ve MHP’nin milletvekili sayısı 337’ye ulaştığı için en az 360 milletvekilinin oyunu gerektiren anayasa değişikliğine yetmiyor. Muhalefetin de desteği gerekiyor.

MUHALEFETİN ANAYASA SINAVI

Ancak anayasa yapmak bir sayı değil, bir irade sorunu. Muhalefet yeni ve sivil bir anayasa yapılmasına destek verecek mi? Darbe anayasası ile yönetilmeye devam edilecek mi? Muhalefet, yeni bir sınavla karşı karşıya. Muhalefetin ilk günden dudak bükmesine bakıldığında, pek umut verici bir durum yok. Ancak AK Parti ve MHP ortak bir çağrı yaptıkları takdirde muhalefetin tavrı millet tarafından not edilecek.

CHP’DEN İSTİFALARIN NEDENİ

CHP’deki sorunlar sadece üç milletvekilinin istifasıyla sınırlı kalacak gibi görünmüyor. Rahatsız olan başka milletvekillerinin de olduğu biliniyor. Önceki gün 3 milletvekilinin daha istifa edeceği konuşuldu ama henüz istifa yok. **CHP**’deki istifaları sadece **Muharrem İnce**’nin kuracağı partiyle ilgili olarak da görmek doğru değil. **CHP**’de Cumhuriyet ve **Atatürk** duyarlılığı yüksek olan bir kesim kendini rahatsız hissediyor. Çünkü koalisyon dönemleri hariç, 1950’den bu yana tek başına iktidar olamayan **CHP**’ye insanlar **Atatürk**’ün partisi olduğu için oy veriyor. **CHP**’deki rahatsızlığı dört başlık halinde sıralamak mümkün.

- 1- **CHP**’nin ana omurgasını oluşturan Cumhuriyetçiler ve Atatürkçüler kendilerini dışlanmış hissediyor.
- 2- **CHP** ile **HDP** arasındaki ilişki rahatsızlığa yol açıyor. **HDP** ile **PKK** arasındaki bağ bu rahatsızlığın temelini oluşturuyor.
- 3- Parti politikalarında 10 Aralık Hareketi’nin etkin olması.

4- **Kılıçdaroğlu**’nun “**dostlarım**” dediği **İYİ** Parti, Saadet Partisi, **HDP**, **DEVA** ve Gelecek Partisi’ne gösterdiği ilgiyi Cumhuriyetçi, Atatürkçü ve Ulusalçı **CHP**’lilerden esirgemesi.

BU SORU YANIT BULMALI

Bir de madalyonun öbür yüzü var. **Kılıçdaroğlu**’nu eleştirenlerin diğer partilerle ittifak olmadan **CHP**’nin nasıl seçim kazanacağı sorusuna da cevap bulması gerekiyor. Yerel seçim başarısı da gösterdi ki, **CHP**’nin seçimleri kazanması için dostlara ihtiyacı var.

Faiz zor düzeltir çok kolay bozar!

Esfender KORKMAZ

03 Şubat 2021

Bugün TÜİK enflasyon oranlarını açıklıyor. Açıklanan enflasyon oranı aynı zamanda, 18 şubat 2021 tarihinde toplanacak Merkez Bankası Para Kurulu'nun gösterge faiz kararını da etkileyecektir. 2020 Enflasyonu artmazsa, faizde değişme olmaz. Düşük çıkarsa, MB baskı ile faizi düşürebilir. O zaman kurlarda sıkıntı yeniden başlar. Spekülatörlerin piyasada etkili olduğu ve doldur- boşalt yaptığı anlaşılır.

Türkiye sürekli nominal faizi konuşuyor. Gerçekte yüksek enflasyon faizlerde yanılgıya neden olur. Bu nedenle enflasyonun etkisini bertaraf etmek ve reel faizi konuşmak gerekir.

Eksi reel faiz, tüketimi artırır. Çünkü tüketimin fırsat maliyeti olan faiz maliyeti düşüktür. Para cep yakar. Paradan kaçış hızlanır. Enflasyon artar. Buna karşılık eksi reel faiz yatırımların maliyetini düşürür ve eğer güven unsuru gibi diğer şartlar uygunsa yatırımları teşvik eder.

Türkiye'de 2003-2009 arasında yüksek reel faiz ve düşük kur uygulaması, portföy yatırımlarını çekmiştir. Söz gelimi 2005 yılında MB faizi yüzde 18,5 iken, TÜFE oranı yüzde 7,72 idi. Yani yüzde 10 reel faiz kısa vadeli yabancı sermaye için çok cazip bir faizdi.

Yine 2007 yılında da MB faizi yüzde 22 idi. TÜFE oranı yüzde 8,39 idi. Yani reel faiz oranı yüzde 12,56 idi.

Bu yıllar arasında, yüksek reel faiz portföye yatırımlarının artmasına ve kur baskısına neden oldu, sonuçta TL aşırı değer kazandı. Merkez Bankası 2003 yılı ve TÜFE bazlı reel kur endeksi, yaklaşık değer olarak 2005 yılında ortalama yüzde 115 iken 2007 yılında yüzde 120 oldu. Yani, sıcak para da dediğimiz kısa vadeli yabancı sermaye hem yüksek reel faiz alıyor, hem de çıkarken daha ucuz fiyatla daha çok döviz alıyordu.

Türkiye'nin 2015 sonrası içinde bulunduğu 'derin göçük'ün temeli o yıllarda atıldı.

YILLAR	MB FAİZİ YÜZDE	TÜFE BAZLI REEL KUR ENDEKSİ	TÜFE ORANI YÜZDE
2005	18,5	115	7,72
2007	22.0	120	8,39

Not: MB faizi ve Reel kur endeksi aylar ağırlıklı yıllık ortalama olarak hesaplanmıştır. Yaklaşık değerlerdir.

O yıllarda yüksek faiz aynı zamanda yatırım ve üretim maliyetlerini artırdı. Maliyet artışı, aksak rekabet şartları nedeni ile TÜFE'ye yansdı.

Ayrıca TL'nin aşırı değerli olması Türkiye'nin rekabet gücünü düşürdü... **Yerli üretimin ithalat fiyatları ile rekabet gücü kalmadığı için özel sektör firmaları özellikle hammadde ve aramalı üretimini kesti ve ithal etmeye başladı.** O günkü bilinçsiz ve günübirlik politikalar ve yanlışlar Türkiye'nin potansiyel istikrarını bozdu.

2018 kur şokunda da kur artışı ithal girdi fiyatlarını artırdı. **Ekim 2018 de Yİ-ÜFE yüzde 45 ve TÜFE yüzde 25 oldu.** Bu defa Türkiye'nin rekabet gücü arttı. Ama iki nedenle yürümedi; Birisi, ithal girdi oranı yüksek olduğu için kur artışı ihracat avantaj sağlamadı. İkincisi, güven altyapısı olmadığı için içerde aramalı ve hammadde yatırımı yapılmadı.

Merkez Bankası para ve faiz politikasını da etkisiz hale getirdi. Faizleri önceden önlem almak amacı ile değil, kur arttığında döviz talebini sınırlamak ve kur artışını sınırlamak ve bunun enflasyona yansımaları önlemek için faiz kararı aldı. Kurlar sabit kaldığında veya düşmeye başlayınca bu defa MB faizleri düşürdü. Bundan sonra ne olur? MB bağımsız karar alabilir mi? Göreceğiz.

Özet olarak; **yüksek reel faizde de maliyet yoluyla enflasyonu artırır. Ancak kur şokları ve kur artışları enflasyona daha hızlı yansıyor ve kur artışından daha yüksek enflasyon yaratıyor.** Bu şartlarda kısa dönemde yatırım maliyetlerini artırırsa da, kurları tutmak için reel faiz verilmesi gerekiyor.

İbrahim Kahveci

Boğazda tıkanan yağ sektörü

Gündem yağ fiyatları ve Boğaziçi Üniversitesi direnci. Birisi yağ fiyatlarındaki artışı gösteriyor, diğeri eğitim kalitesi açısından yönetim şeklinin değişimini.

Yüksek Öğretim Kurumu yani YÖK...

Bildim bileli her siyasi parti askeri darbe girişimi ürünü olan YÖK'ü kaldıracağız vaadinde bulunuyor. Yine bildim bileli gelen hiçbir iktidar YÖK'ü kaldırmayı düşünmedi.

Ülke yönetimi açısından sorunları yönetmek üstün yetenek olsa gerek. Sorunları yönetmeyi başaran ülke yönetimi açısından da önde gelir.

Ekonomi bu açıdan önemli bir göstergedir.

Kısa vadeli yönetim mi gösteriyorsunuz, yoksa uzun vadeli kalkınma ve büyüme mi?

Mesela iki yönetici örneğini sıkça veririm. Biri Filipinler diğeri de Güney Kore. Her ikisi de askeri darbe ile iktidara gelen liderler.

Filipinler baskıcı diktatör yönetiminde kurumsal kayıpla içten içe çökerken, Güney Kore tam tersi bir açılım sağlamıştır.

Eğitime ve ekonomik kalkınmaya yaptığı yatırımın şimdi de meyvelerini yemektedir.

Filipinler'de Marcos darbe yaptığında ülke bölgede Japonya sonrasında en güçlü ülkeydi. Oysa şimdilerde Filipinler ekonomisi hakkında söze bile gerek yok.

1960 yılında kişi başına gelirden Filipinler 254 dolar ile 158 dolarlık Güney Kore vatandaşlarından yüzde 65 daha zengindi. Oysa şimdi 1 Filipinli vatandaş 1 Güney Koreli vatandaşın gelirinin 1/10'unu ancak alabiliyor.

Farkı görüyor musunuz?

***

Henüz lise döneminde siyah-beyaz TRT ekranlarını izlerdim. Haberlerde dikkatimi çeken olaylardan biri de Güney Kore öğrencilerinin polisle çatışmasıydı.

Oysa “ülkemiz ne güzel” derdim kendi kendime. Bakın bizde disiplin vardı ve asker adeta kuş uçurtmuyordu. Üniversitelerimiz ise tertemiz ve askeri disipline yakın eğitim sürüyordu. Kıyısından, kenarından bir öğrenci haberini gazetelerde gördüğümde adeta korkardım.

Okumak varken neden eylem yaparlardı ki bu öğrenciler...

Fazla uzatmayacağım. Lise çağında bir öğrenci olarak TRT ekranlarında resmi siyasi söylemin kurbanı olduğumu elbette sonradan anladım.

Meğer Güney Kore, aslında eğitim ile artan gelişmenin baskıcı yönetim darlığını çekiyormuş. Ekonomik gelişme ve refah artışı artık fikri hürriyeti daha ön plana çıkartıyordu. Elbette bunları sonraki dönemlerde öğrenecektim.

***

Eğitim bir ülkenin kalkınmasında en temel yatırımdır.

Türkiye, eğitim sisteminde geçmişte de çok iyi olsaydı, bugün bu halde olmazdı. İyi ama sorun sadece sistemde mi?

Bugün dünyada çok ciddi başarılar elde eden bizim insanlarımızla gurur duyuyoruz. Aynı insanların ülkemizde bir başarılarından bahsedemezken, yurtdışında çok gurur verici sonuçları görebiliyoruz.

Temek ki iş sadece eğitim ile de bitmiyor.

Ülkede bir iklim gerekiyor.

İşte bizim asıl ve temel sorunlarımızdan bir tanesi de bu iklimdir.

Mesela “bilgi ekonomisi” bir iklim politikasını ifade eder.

İyi ama bugün ülkemizde iyimser bir iklimi bırakın, görüntüler 80 darbesi sonrası istenen ortamı gösteriyor.

Polisler öğrencileri tuttuğu gibi getirirken;

Aynı zaman diliminde zabıta ve müfettişler de pazarcı ve esnafı denetliyor.

Bir tarafta yağ baskınları

Diğer tarafta öğrenci göz altıları.

***

Kısaca ortadaki tablo pek iç açıcı değil. Yeni yasalar yapsak ne olacak, yapmasak ne olacak?

Yasaları uygulayacak zihniyeti asıl yeniden değiştirmek gerekiyor. Eğitimden başlamak üzere bu gençlerin ülkeye bağlılığını sağlamamız gerekiyor.

Ülkeye bağlılık dini ve milliyetçi söylemlerle maalesef gelişime açık bağlılık olmayacaktır. Bizler insanlarımızı müreffeh bir Türkiye geleceğine bağlamamız gerekiyor.

İşte o noktada da aklımıza bilim ve ekonomik kalkınmadan başka bir şey gelmiyor.

Umarım geleceği aydınlık bir ülke hayaline yeniden kavuşarak, umutlu bir yarınlar için yaşamayı hayata geçirebiliriz.

03 Şubat 2021, Çarşamba

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Hem eylemlere karşı önlem alınmalı hem de siyasi ortamı germekten kaçınılmalıdır

Ülkede şu ya da bu nedenle bir gerginlik olduğunda, vatandaşlar iki şeyi öncelikle beklerler. Birincisi, bu gerginlik ülkenin asayişini zaafa uğratacak bir anarşik eyleme dönüşmemelidir. Yani güvenlik güçleri ve adliye bu konuda kararlı davranmalıdır... İkinci beklenti de siyasi sorumluluk taşıyanların gerginliği sürdürmekten kaçınmalarıdır. Eğer eylemcilerin sebep olduğu gerginliği iktidar sahipleri de söylemleriyle sürdürürlerse, ülkede güvensizlik ve mutsuzluk egemen olur.

Gezi kalkışması

Bugünlerde Boğaziçi Üniversitesi'nde görülen eylemlerin çok ileri aşamalara ulaşanlarını "**Gezi kalkışması**" sırasında görmüştük. Bu kalkışmayı örgütleyenlere karşı başlangıçta hoşgörüyle yaklaşıldı. Bunların sözcüleriyle diyalog kuruldu... Hatta bunların çeşitli yatırımlara karşı oldukları da bildiri şeklinde açıklandı. Ama başlangıçtaki hoşgörü işe yaramayıp kent anarşiye gömülünce, sert ve kararlı biçimde müdahale edildi. Sonunda eylemler durdu.

Tahrikçiler mi var?

Boğaziçi Üniversitesi'ndeki eylemlerde, bu aşamaların yaşanılması gündemde değil. Güvenlik güçleri en sert şekilde müdahale edip eylemcileri gözaltına alıyorlar. Yapılan açıklamalarda da eylemcilerin tümünün öğrenci olmadığı duyuruluyor. Bu arada New York Times gibi gazeteler eylemleri haklı bulan yorumlara yer verirken, mesela Ekrem İmamoğlu veya Ali Babacan gibi isimler de eylemcilere hoşgörülü davranılması için çağrılar yapıyorlar.

Gerginlik bitmeli

Geçmişte hem bu tür eylemlerle hem de 15 Temmuz 2016 darbe girişimiyle karşı karşıya kalmış olan deneyimli AK Parti iktidarının, hem eylemlere karşı önlem alması hem de ortamı gerginlikten arındıracak güler yüzlü yaklaşımlar sergilemesi, siyasi aklın gereğidir.

Erdoğan'ın anayasa niyetini açıklıyorum

Orhan UĞUROĞLU

03 Şubat 2021

Çok açık şekilde görülüyor ki; **"Yeni bir anayasayı tartışmanın vakti geldi!"** demek Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın **"Tek Adam Rejimi ikinci yılında çöktü"** itirafıdır.

Ben Erdoğan'ın kafasındaki bazı hedefleri madde madde açıklayayım:

- 1 - Üçüncü kez aday olmasının önünü açmak,**
- 2 - Yüzde 50+1 ile seçilme şartını kaldırmak,**
- 3 - HDP gibi partileri bir daha açılmamak üzere kapatmak,**
- 4 - "Tarafsızlık" kelimesini yeminden çıkartmak,**
- 5 - Anayasa Mahkemesi'nin 'Yüce Divan' özelliğini Yargıtay'a devretmek,**
- 6 - Yardımcısının da cumhurbaşkanı ile seçilmesini sağlamak...**

***

TBMM eski başkanı Cemil Çiçek, **"Anayasa'nın 138. maddesi ölmüştür"** dedi.

138. Madde özetle şöyle:

- "Hâkimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine göre hüküm verirler.

- Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez."

Cemil Çiçek'in şu görüşleri de büyük önem taşıyor:

- * **"Meclis Başkanı kurallara uyacak, kanun neyse onu yapacak.**
- * **Gelin şu işin doğru kuralını koyalım.**
- * **Daha fazla Türkiye'ye bedel ödetmeyelim.**
- * **Demokrasi sadece çoğunluk meselesi değil.**
- * **Bazı sorunlar var ki çoğunluğa rağmen uzlaşma aramak gerekiyor.**
- * **Maalesef uzlaşma yok. Anayasa uzlaşma komisyonunu kurduk, uzlaşamadık.**
- * **Anayasa'nın ana kolonlarında ihtilaf var. Biz çatı da anlaşılamadık.**
- * **Ana kolonlar her siyasi partinin varlık sebebidir.**
- * **2,5 seneye yakın çaba gösterdik 4 siyasi partiyle çalıştık. Ancak 60 maddede anlaşabildik.**
- * **En çok üzüldüğüm konulardan biridir.**
- * **Bir tek devlet var, başka devlet olmaz.**
- * **Farklı görüşler olursa demokrasi olur.**

***

Değerli okurlarım,

Cumhurbaşkanlığı Yüksek İstişare Kurulu Üyesi Cemil Çiçek Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) başkanı iken 03 Ocak 2014'deki basın toplantısında bunları söyledi

Çiçek, Türkiye'nin ilk sivil anayasasını kazandırmak için Meclis Başkanı olarak görev süresince (2011 - 2015) çok uğraştı, başaramadı...

Merak ettiniz değil mi hangi 4 parti diye?

* **AKP - CHP - MHP - HDP**

Bugün HDP'nin kapatılmasını isteyen Devlet Bahçeli'nin MHP'si;

- **HDP ile "Yeni Sivil Anayasa" çalışması yaptı, 60 madde üzerinde anlaştılar iyi mi?**

- **Erdoğan 9 sene önce AKP'nin kalktığı "Yeni Anayasa" masasını yine kurmak istiyor iyi mi?**

03.02.2021

Sevgili Ahmet Hakan;

Tarafsız Bölge için sana neden mesaj attığımı şimdi anladın mı?

Keşke havanda su dövmeseydiniz...

***

Değerli okurlarım,

8. Cumhurbaşkanı merhum Turgut Özal'ın doktoru değerli canım ağabeyim **Cengiz Aslan** vefat etti. Çok üzgünüm...

Birlikte olduğumuz Hindistan gezisinden bir anımı paylaşmak istiyorum:

Özel arşiv fotoğrafım: Cengiz - Nilgün Aslan ve merhum Tefvik Ertürk - 1985

Başbakan Özal'ı Hindistan'da izlerken son gün sağ bacağımın diz altında çok büyük ağrı hissetmeye başladım. Akşam resmi yemek sırasında ayağım öyle şiddetle ağrıdı ki odama çıktım. Diz altının davul gibi şiştiğini ve morarmalar olduğunu gördüm. Yan odadaki Türkiye Gazetesi'nin sahibi merhum Enver Ören ağabeyimi çağırdım gelip görünce hemen Cengiz abiyi getirdi. Cengiz abi, **"Damar tıkanıklığı var, ayağındaki yaradan mikrop kapmış, iltihap dolaşımı engellemiş"** dedi ve gidip bir avuç ilaç getirdi. Yere yatırıp ayağımı yatağa kaldırdı **"sabaha kadar böyle yat"** dedi. Sabah dönüş uçağında 4 kişilik koltuğu benim için özel yatak olarak hazırlattı. Ankara'ya geldik. Özal ve Aslan Esenboğa'ya ambulans istemiş. Yüksek İhtisas hastanesine götürdüler. Bacağıma anjiyo yapıldı, damar tıkanıklığı açıldı. Özal ve Aslan birlikte, **"Geçmiş olsun"** ziyaretine geldi. Mekanı Cennet ruhu şad olsun, Allah Nilgün ablama ve ailesine sabır ve sağlıklı ömür versin.